

Overzicht

Hoofdstuk F . 1 JACHTBOUW in HOUT F . 1

OVERZICHTSLIJST van de houten Vollenhoofse Bollen, als jacht gebouwd
bijgewerkt tot 18 februari 1993

23 maart

<u>bouwjaar</u>	<u>scheepsnaam</u>	<u>lengte</u>	<u>b o u w w e r f</u>		<u>huidige eigenaar te</u>
1921	Riepel/Jarro/Losbol	8.38	Huisman	Ronduite *	Lisserbroek
1926	De Vrouwe Lucia	8.38	Huisman	Ronduite *	Hilversum
1928	Bolletje	6.50	Hartog	Buikslot	Edam
1937	Johanna	12.00	Balk	Elburg	Bergen op Zoom
1940	Goetzee	8.75	Huisman	Ronduite *	Veere
1947	Dolfijn/Vr.Jacoba	9.00	De Bruin	Z-Scharwoude	Driebrugge
1954	Njord/Zween	9.20	Huisman	Ronduite *	UK/Theems
1965	Ursa Minor ex VN ?	8.80	Tromp	Ipendam	Ipendam
1979	Vrouwe Maartje	9.25	Brandsma	Rohel	Vlaardingen
1981	Watt	9.30	Bultjer	Ditzum	Emden BRD
1982	Halve Maen	9.36	Brandsma	Rohel	Zwolle

NOTA BENE:

* Nog vóór de Zuiderzee werd afgesloten en de visserij geen toekomst meer had, bestelden de vissers geen nieuwe schepen meer. De werf van Huisman te Ronduite heeft toen het scheepstype Bol gebruikt als geschikt voor de pleziervaart. Zo ontstonden de Jachtbollen. Deze zijn alle vier nog in de vaart.

- Nr.
- 1 De eerste jachtbol; met waterballast. Eigenaar 1921-1932 nog onbekend. Idem periode 1957 - 1967. Nieuwe eigenaar 1993 nog te benaderen ivm huidige conditie en restauratieplannen.
 - 2 Alles bekend, schip prima conditie, 'staatsiefoto' nodig
 - 3 Eigenaar moet geschiedenis nog onthullen, foto is nodig. Relatie van bouwwerf met de eerste Kroese Bollen (ook 6.50 m.) is vraagteken.
 - 4 Tekening en foto toegezegd. Schip heeft langdurig gezworven in UK, Duitsland en bij Caen in Frankrijk dienst gedaan als woonschip. Thans in restauratiebouw met RVS huid door nieuwe eigenaar.
 - 5 JPL beschrijving en motivatie bouw laten controleren. schip en 'story' incl data en foto nodig

- 6 Lijkt goed 'eigenbouw' type; is te koop. Foto's, cv en tekening opgevraagd
- 7 Al 25 jaar in Engelse handen. Nieuwe eigenaar onderhoudt contact. Alles bekend, schip weer prima; geschiedenis en data nog te ontvangen, ook foto's
- 8 Replica van bestaande, thans 'overleden' vissersboei, zeer verdienstelijke zelfbouw (8 jaar !) van eigenaar. Recent naar Spakenburg verkocht. Kontakt maken.
- 9 Alles bekend, eigenaars referentie nodig
- 10 gebouwd van de Goetzee tekeningen, 9.30 x 3.40 x 0.75, eikenhout 30 mm. achter (te) fors uitgevallen. ult 1992 eigenaarsmutatie
- 11 idem 9

ATTENTIE I: Zouden er nog meer houten Bollen zijn, als Jacht gebouwd ???
Zo ja, blijft speuren en completeer de lijst !

ATTENTIE II: nog onbekend is (ex visserman of jacht)

?? Schokke VN ?? 9.25 ?? ?? gesloopt in 1965
ex-eigenaar heeft foto's toegezegd

ATTENTIE III: Over waterballast

Kroese bouwde in 1904 een Bollegien (voor Rijkswaterstaat), en Huisman een in 1921 (als jachtje), waar geen bun in hoefde. De dubbele bodem constructie achter de mast bleef wel gehandhaaft, de kaarplaten en de trog vervielen. Een 2 á 2½ ton 'vaste' waterballast voor de scheepjes van 7 á 8½ m. zorgde voor de stabiliteit en uitstekende zeileigenschappen.

NB: In 1824 heeft F. van Loon te Harlingen een ontwerp van een rivierzeilsloep gemaakt met een 'ledigbare waterbun', zie hoofdstuk D.3

F . 1 . 1

1921/ Riepel / Jarro /...../ Losbol /..... 8.38 Huisman Ronduite

Wolter Huisman bouwde goede vaartuigen voor de vissers. Voornamelijk voor de fuikenvissers op de meren en onder de kust. Met de Bolletjes, in navolging van zijn collega' Snoek en Kroese, had hij een wat bredere 'klantenkring' gekregen, zie overzicht. Maar tot afsluiting van de Zuiderzee was al besloten, sommige vissers deden reeds een beroep op de steunwet en zochten ander werk voor hun zoons en zichzelf.

Huisman wilde vooruit kijken. In zijn aantekeningenboek hield hij steeds bij (heel globaal) wat hij maakte en leverde. Ook schreef hij zijn antwoord op voor de aanvragen van mogelijk nieuw werk, offerte's zouden we nu zeggen. Daaruit is af te leiden dat hij in het gehele land bekend was. En dat er ook duidelijke belangstelling was voor plezierjachtjes. En die maakte hij ook.

Daar kwam uit voort dat hij in 1921 al een Bol op stapel zette, bestemd voor een jachtschipper. Tenminste zo staat het beschreven; de latere 'Riepel' (de naam van de eerste eigenaar en de naam van het schip is nog verscholen in de

nevelen van de historie) was de eerste Vollenhoofse Bol die getimmerd werd als jachtje. Met een plecht, doch verder open. Een bun voor het bewaren en vervoeren van gevangen vissen was niet nodig.

Maar een ongeballast scheepje op de Zuiderzee en de Wadden? De Vollenhoofse vissers waren niet zo verrukt over de 'droge' visaakjes buiten de kust van Friesland. Erg onrustig, zeiden ze. Bij Kroese was eerder al goede ervaring opgedaan: dat was met de Bolle (1904) voor Rijkswaterstaat waarmee de lichtwachter van de Kraggenburg de verbinding met de wal onderhield. Die had geen trog, wel waterballast en zeilde uitnemend, vertelde niet lang geleden Willem (89), de oudste zoon van Casper Kombrink de lichtwachter: 'ook onder eenmansbediening, hoog aan de wind kruisend op het Zwarte Water en geen problemen ermee.'

Dus timmerde Huisman toen (1921) in navolging van Kroese, ook een 'dubbele bodem' op de plaats waar normaal de deken zit. En met een kraan kon de ruimte op het vlak worden gevuld; voor de winter met een pomp weer geleegd. Jazeker, de term innovatie kende men niet, maar experimenteren was Huisman wel toevertrouwd. Later werd in Kampen een kajuit op de Bol gezet; de zithoogte kon natuurlijk wel beter.

Helaas kon de eerste eigenaar (nog) niet worden opgespoord. Wie er mee gevaren heeft van 1921 tot ca 1933 is dus nog duister. Misschien geeft het werfboek van Huisman nog een aanwijzing.

AKTIE DUS !!

1933

De Familie Heybrcek te Bussum kocht het schip in 1933, midden in de crisisjaren dus. De 'Riepel', naar een zandpilaat in de waddenzee,

Het schip was toen in slechte staat, er moest veel aan gebeuren. Tijdens zo'n beurt besloot men de dubbele bodem te verwijderen: de kajuthoogte moest beter. Dit gebeurde op de werf Kattespoor te Nigtevecht. Misschien heeft men daarna binnenballast aangebracht en later, toen de motor geplaatst werd, weer verwijderd. Die motor was een heel eenvoudig geval, links in het achterschip geplaatst, de schroefas naast de achterstevan.

'Riepel' deed dienst als een echt familieschip. Er is veel mee gevaren, op de Loosdrechtse plassen, maar ook op het IJsselmeer, in en rond Friesland en op de Waddenzee, de afsluitdijk was nog maar net gelegd. De zoons trokken in het benzineloze tijdperk dikwijls in het zeel over het jaagpad langs de Vecht op weg naar Muiden of weer terug naar Loosdrecht. De rolpalen waren toen grotendeels nog in functie.

In het vooronder waren 4 kooien, waarvan twee uitschuifbare, en een vuurduveltje voor het koken.

Met 'De Vrouwe Lucia' van Dudok van Heel werd dikwijls 'in span' gevaren. Later, na 1940, ook met 'Goetzee' van Jan Loeff. 'Riepel' was goed herkenbaar omdat ze wat 'dikker in de kop' was vergeleken met beide andere. De drie kajuitbollen hebben verschillende malen tegen elkaar Flevorace wedstrijden gevaren, ook in de bezettingsperiode.

In 1946 werd 'Riepel' verkocht voor Fl. 10.000

1946

De nieuwe eigenaar Mr. Berghuis begint met een nieuwe naam: 'Jarro' (verhaal invoegen. Oppassen met de 'stunt' van Berghuis, die het scheepje kanibaliseerde ten behoeve van een stalen replica. Verkocht voor Fl 20.000)

19??

Van wie was het schip toen ?

1967

Van der Vijver, Terschelling, bij auto ongeluk gesneuveld

1968

J.Berkman te Montfoort

maakt de beschrijving van zijn periode, hoogte en dieptepunten restauratie, nieuwe motor en de walperiode. Verkocht januari 1993 ! Naam nieuwe eigenaar opgevraagd; die gaat geheel restaureren !! Riepel gaat wel 100 jaar worden !!

1993

Gekocht door Frans van der Berg, Hillegomse dijk 25, 2165 AM Lisserbroek.
02521 - 19585